ئازاد سوبحی شاعیرێک لەشارێکی دژە ئەفاتونیدا ... نیهاد جامی

گەر تائەستا ئەمە بەو دیدە ئاشنابین کە ئەفاتون شاعیران لەکەمارەکەی دەکاتە دەرەوە، ئاخە بەدوای ئەو دەرکردنە شاعیرەکان ەوو دەکەنە کوە؟ ئاخە وەک گەریدەیەک بەدنیا دەگەین، ئەزموونی بە شاری تاقی دەکەنەوە؟
ئەو ەوانینە بە گەان بەدوای شارێکی شاعیریانە پەویستی بەگوتارێکی خەیاڵی هەیە بەر لە شیعریی، ئەمە بەزەحمەت ەووبەرووی ئەو دەخە دەبینەوە، هەیەکەشی ئەوەیە دەزینەوەی شارێک وەک ئەلتەرناتیڤی کەماری ئەفاتونی پەویستی بەگوتارێکی شیعریی هەیە، لەدەرەوەی هەستی شاعیریانە هەگری پەژەی بیرکردنەوە بەت لەگەی شیعرەوە.
ئازاد سوبحی ئەو شاعیرەی بانگەشە بە ئەو شارە ناکات، بەکو دەگەتەوە ناو سرووشت، وەک مرەڤی سەرەتایی، پەیوەندی ئەو مرەڤە لەتەک سرووست ئەزموون دەکات، تا ئاستی گەانەوە بە سرووشت.. دەزینەوەی شارێکی شاعیریانە بەت، بەبە ئەوەی دوورو نزیک بەرەو دیدی ئەفاتونی هەنگاو بنەت، سوبحی شاعیرەکە دەمارگرژی و توەیی دژە ئەفاتونی تیا نیە، بەیە دەشکانی خودی دەگەت بە گەان بەدوای شارێک کە مانای بەهەشت ببەخشەتە ئەو بە مانەوو بەردەوامی.

کەی ئەو شارەی ئەو دەیەوەت بیدەزەتەوە، بانگەشەی وتاری فیکریی نیە، هەندەی زادای تەکستەکی شیعریە بەناوی "درەختەک لەبەرد" ئەوەش گەانەوەیە بە سەرەتای پەیدابوونی مرەڤ، خود لەوە دەردەکات، بەتەنیا خودی شاعیرەک بەت کە شیعر دەنووسەت، بەکو ئەو خودە بەتە کە دەنگی مرەڤ، دەنگی ناو شیعر، مەژووی بیرکردنەوەی مرەڤە لەسەرەتای خولقاندن وبونی، بەزاربوونی ئەو هەستەکی ئاکاری شاعیرەکە کە ژیانی خەی بەژیانی هەموومان دەزانەت، ئەو گەانەوەیە بە دەخی قوبوون گەانەوەیە بە تەگەیشتنە بەراییەکانی چیرەکی یەکەمین مرەڤ، بە مەرگی مرەڤیش لەناو ئەو هەموو وەرانیە، زمان بەتە کەناڵی پەیوەندیی نەوان ئادەم و سوبحی، چەن قوەی ئادەم بەهی خەی دەزانەت، ئاواش وردوخاشکردنی ناوی خەی بەهی ئادەم تەدەگات، ئەوە کەتاییەکە بە کەوتنی بەها لەشوەن، ئەو دەمەی بوون مانایەکی نامەنەت و بەزمانی شاعیر ووتەنی «ئاهەنگ بە دەنگە پووچەکان

دەگەڵ» هەمنیەک نیە بە بیرکردنەوە، دەنگە پووچەکانن بەرەو ڕووی لەخەبایی بوونەوەتەوە لەساتی بەدەنگیەکی قەرەباغ، ئەو شاعیریەتەی سوبحی لەو ساتەدا لەدواهەمین وێنەی سوکرات دەچێت لەساتی ژەهرخواردکردنی، شیعر لەردا لەو ژەهرە دەچێت کە نەمریەکی سوکراتیانە بە شاعیر بەرجەستە دەکات، لەرەوە شیعر لەوێنەی ڕەوانبێژیەوە نامێنێتەوە وەک پرسیەکی بیرکردنەوەی زمان هەنگاو دەنێت.

بەیە گەڵانەوە بە سەرتا، گەڵانەویە بە ناو دەخێکی بەرایی بوون، بەر لەبوونی ئاخاوتن و ووشە، ئاوەش گەڵانەویە بە سەرتایەک لەڕگەی دەوە، دە دەبێتە ئاماژەیەکی شیعریی بە بوونی ئەمەی مرۆڤ، کە تیایدا خواوەند ئازادی خۆی لەئەمەدا دەرکەوتووە، ئاوە وێناکردنەکە بە چەنیەتی خولقاندن و پرسەی بەر لەئامادەبونی مرۆڤ، کە خواوەند لەڕگەی ئامادەنەبوونی ئەمە ئازادی خۆی دەبینێت و ئەمە دەگەڕێت بە ئامادەبوون، لەردا هەستکردن بە بوون، لەمانایەکی فراوانی بوونناسیەوە «ئەنتەلەژی» نەوەک مانایەکی تاکخوازی زمان بە شاعیرەک، بوونەک وەک ئاستی خودگەرایی بە شاعیر مانایەکی نەماوە، ئاوەش کوژرانی خاونە، مرۆڤ کە خاونی تیا کوژرا، ئیدی نائومێدی لەشوێنی خاون دەردەکەوێت، خاون بە نیشتیمان وابەستەی فانتازیاکانە، نەوەک پابەند بێت بە ئامادەبوون لەشوێن، ئاوە دەڵاندنی ئازادی ئەمەیە، لەردا گەر بەوانین خوداوەند ئازاد بوو بەیە توانی ئەمە بەنێتە بوون، ئەمە کەئازاد نەبین بوونەکمان نیە، ئامادەنەبوونی بوون لەو گوتارە شیعریەدا پێوەستە بە لەناوچوونی شاعیر کە بە نەگەڵانەوە بە نیشتیمان ناوی دەبات.

ئاوە گەڵانەویە بە شیعر وەامانە شاعیریەکان، ئەو لەردا ئەو شوناسە شاعیریەتەی تیا دەردەکەوێت، کە لەپێناو نووسین شیعر نانووسێت، بەقەد ئاوەی ەامان لەسرووشت وپێوەندیە بەراییەکانی سروشت، شوێنکی زمانوانیە بە گەڵانەوەی مرۆڤ، چونکە ئاوانەی نیشتەمان لەژێر ناوی سەروەری دەکەنە ناوەکی لەخەبایی بە مانایەکی قەڵاو، ئاوە چەندە وەرانکردنی نیشتیمانە ، هێندەش بوون دەکەن بە دیوار، بەدیوارکردنی بوون، گەڵانەویە بە ناو سرووشت.
لەردا ئامادەبوون لەشوێن بونیادە جوگرافیەکەی واقیعە و بونیادە زمانوانیەکەی خەیاڵە لەڕگەی زمانی شیعریەوە، تیایدا شاعیر لەودیو مانای دیوار بەناو مانا خەیاڵیەکەی دەگەڵێت، دەزینەوەی دیوارەکی ووە، کە نەچێتەوە سەر مێژووی قوربانی و ماناکانی پیرۆزیی بە نیشتیمان.

کتایی خون، مرگی ئاگایی ئمی لناو بونیاد واقعیکیدا، لو کاتدا نائاگایی زمان بونیاد خیالیکمان، ئو دنیای شاعیریانی، کو لواقیع و ئاگایی جیا دبتو، هموو خون و ئازادیکانی بو ناو بونیاد جوگرافیکی شتک نیو جگو لشتی، لردا شتی گر پلیک بت لودیوی عقلو، ئوا شاعیرکی ئمو لدروی ئاگایی عقلو خون دبینت، بو جهشتنی شون، بهیچ جرک ئو هستکردنی سوبحی نبوو بو مردنی خود، بقد ئوی ئینتیمای شاعیریان بوو بو نائاگایی زمان، کچوون نو دی زمین هستی ئیمبراتریت بوون، گانوی ناو سرتایکی شتراوسیانی بو کمگا سرتاییکان، بو بوون وحشیکی غمبار و دگمن.

بزاربوون لتمن.. بو مانایی خودی ژیان نیو، بکو شواندنی خونی ژیان، زمان لو گوزارشتو گانوی بو دنیای منالی، لگی گمکردن بو گا کنکان، دیار ئو ئاماژی پیوندی شاعیر بو زمنکی درین، کو مژووی هاویتی ئوی تیا دست پدکات، ئو ساتی هاوبشی ژیان و مردنی شاعیر و سرووشتو.
سوبحی وک شاعیرانی سرووشت دیدی خی لم تکستو بو سرووشت دکاتو، ئگر گران شاعیرک بت لگی پایز و قسیدکیدا بکوتو ستایش کردنی سرووشت، ئو سرووشتو بو شرکو بکس بهی تراژیدیای نتو لقسیدی "دربندی پپوول" بکوژرت، ئوا سرووشت بو ئازاد سوبحی ئارامترین شون کو هموو سالک ئاهنگی یادی ژی لدایکبوونی بو دگن، ئو وایکردوو درختکان بهاوی خی بزانت.
ئو نمامکی گرینکی نیو ژیان بوو، دواندنی چمکی هاویتی، گیویتی بو درختکی شرمن، ئوش سرتای هستکی نو سرووشتو، کاتک بینیویتی هاویتی درختکان گوری دکن و منالی پو دبخشنو، بام دزانت منالکی پیرو، کو خی ناوی دبات بو مندالیکی هشت نو سانی سرو ش سپی.
لشیعری نوی ئمدا بتایبت بدوای ئزموونی شرکو گانو بو سرووشت لمانا گانیکو درنچوو، کو مانایکی ستایش ئامز بوو، وک چن مانا شرکییکو لدست دانی بهاو جوانی سرووشت بوو، سروشت وک کوژراوک درکوتوو.

پیوندی شاعیرو سروشت، پیوندی زمان ودارستان، کو بشداری لپسیکی دنادنی یکتری دکن، تا ئاستی ئوی دفتری یادگاریکانی رژکانی تیا تمار نکردوو، ئوش لبیرکردنکو،

دەشت لە بیرکردنەکی ئەنقەست بەت، تاوەکو بوونی ئەو لە ناو سرووشت لەدایک بەتەوە، باران گەڵاکان بە ناو ئەو دەفتەرە هەڵفەڵنەت.
گەڵاکان چیرەکی باران دەنووسنەوە، کە باران وشاعیر لەردا بەیەکدەگەنەوە، بەهەی ئەوەی تامی باران دەچەتەوە سەر فرمەسک، ئەوەش گریانی هاوبەشی مرەڤ و سرووشتە،، هەمیشە بە شاعیر وەنەی سرووشت لەگەڵانکاریەکی بەردەوامدایە، ئەوە دەدەنگی زمان وناجەگیربوونی دەخەکی دەروونیە کە جوانی سەراسیمەی دەکات، وەنەیەکی جەگیری پە نابەخشەت.. کە دارستان وەک شانەیەک دەبینەت، شانەیەک وەنە و دیمەنەکانی گوزارشت لەسرووشت بکات، ئەوە ترسە لەکەتایی ئەو پەیوەندیە، وەک نمایشەکی شانەیی کەتایی بەت.
ئەو دنیا نائاگاییە مرەڤ دەکات بە درەخت، بەڵام بەر لەشاعیرە خەیاڵیەکان ئاسنگەر و ئەندازیارەکان چەند سەدەیەک پەشتر بەی دەچن، ئەوان کە لەئایندەوە هاتوون بەناو جیهانەکی کەن، کە کتەبی کەنە وەک دەلالەتی مەعریفە، ئەوە ئاسنگەر و ئەندازیارەکانن کتەبە کەنەکە دەکەن بە شاری بەهەشت.

ئازاد سوبحی شارەکی دژە ئەفاتونی دروست دەکات، ئەگەر ئەفاتون لەکەمارەکەیدا شاعیران دەکاتە دەرەوە، ئەوا سوبحی چەتە ناو شارەکەوە خەونی بەهەشت و خەیاڵی، ئاسنگەرەکان لەم شاردا پیشەی خەیان مومارەسە دەکەن، دەنگی ئاسنگەرەکان کە ” وتیان بە ئاگر ئاسن ئەکەین بە ئاو” دەنیایی بەخشینی شاعیرە لەشاری بەهەشت.
ئەندازیارەکان لەڵەگەی نەخشەو خەیاڵەوە بەشداری لەدروستکردنی بناغەی شارەک دەکەن، زادەی دنیای نائاگاییە، شارەک وەک ئەندازیارەکان باسی دەکەن پەویستیان بە بەرد و ئاگری پیرەزە.
پاکیزە زەمینەی پەیوەندیی شوەن دەخوەقەنەت، تاوەکو بەخەونی زەوتکردن و گوناهکردن لەو شارە دەست پە نەکەین، ئەوەش پیاچوونەوەیە بەیادەوەریی و زەمەن، لەڵەگەی نەخشەیەکی ڵەشەوە، کەوا لەگیرفانی نهەنی شەو دەریکردووە، یاری مناڵان و ڵەنگکردنی نەخشە بەقەڵەمی پاستیل، سەرەتای بونیاتی زەمینی شارەکە لەڵەگەی پاکیزەییەوە، لەردا گەورەبوون خەونەکە وەک یاریەکی مناڵانە دەرکەوتووە، خەونەک لەگەورەبوون دەستکاری خەریتەی دنیا دەکەن.

بنیاتی شارەکە لەسەر بنەمای خەریتەو خەونی مناڵەکان، بەیە پاکیزەیی و ڵەنگ وەناکردنی شاری شاعیرەکانە، کە پاکیزەیی داگیری بکات، وەک چەن ئەوەی شاعیرەکەمان بەدەژایی قەسیدەکە لەگەڵی دەوات، پەیوەندیی مرەڤ و سرووشتە، پەیوەندیەک لەدەرەوەی سنور، بەپەی شەریعەتی خەیاڵ وەنای ژیان دەکات.

لەردا لەم شارە نوێیدا گۆ و باران دوو ئاماژەی هوونی ناو ئەو پێوەندیەن لەگەڵ مرۆڤ، ، شاعیر دەیەوێت لەگەڵ گوێ بچێت بە ئاسمان، ئاسمان دەستبەرداری ئەو وەنەیە نەبووە، خودا لەئاسمانە و گوێ بەدنیاییەوە باس لەوە دەکات، خوا گوێی خشدەوێت، بەواتای سۆفیری بە سنور لەگەڵ گوێ بە ئاسمان، بەرهەمهینانەوەی جوانی و چێژە، ئەوە چێژی خشنودی ڕوحی مرۆڤە، بەیە خە هووتکردنەوەش لەگەڵ باران و تلدان لەناو چیمەنەکان، کاتێک چەلەکەکان لەسەر پشتی خەی دەشەن، چەندە وەنەیەکی شیعری ئاست بەرزی زمانە، لەهەمان کاتدا وەنەیەکی فیکریی مرۆڤ لەشاری خەوندا، شاری خەیاڵ، ئەو شارەی سوبحی دەستبەرداری ئەو گومان و دڵەڕاوکێیە نابێت، بەوەی قسەی گوێکەی خەیاڵە، خوا گوێی خشدەوە.

ئازاد سوبحی شاعیری ساتی دنیایی نیە، بەڵکو شاعیری ناو ساتە گوماناویە تاکخوازیەکانە، ئەو گومانە لەناو هامانە شیعریەکانی، وەنای شاری خەونەکەشی کردووە.
ئەو دنیا نەستیەی شارە خەیاڵیەکەی شاعیر، خاڵی نیە لەگومان، هەندەی گومان بەشێکی سەرەکی ناو ئەو گوتارە شیعریەیە، لەوەنەیەکی شیعری باڵا دەگاتە ئاستی فیکریی، بەوەی گومانی هەیە لەوەی لەنەوان ئازادی وشتی چەند مردوو کەوتوون، ئازادی و شتی دوو دنیای خەیاڵی ئەو شارەیە، وەک دوو ئاو لەدنیابینی شیعری شاعیر دەیانبینێت، هەنگە تەنیا مەلەوانێکی وەحشی هووت بتوانە ئەو دوو ئاوە لەیەکتر جیا بکاتەوە، ئەو مەلەوانە ئەو مرۆڤەی ناو سرووشتە کە خەی بەرووتی بە باران دەسپێرێت، ئەوەش دەرکەوتنی مرۆڤە، وەک مرۆڤی باڵای نیتچەیی، لەو شارە ئەو مرۆڤە سوپرمانیە دەردەکەوێت.

ئازادبوون.. چەمکەکی جستەیی هەیە، دەبێت ئازادی لەو شارە خەیاڵیەدا لەجستەوە دەست پێبکات، ئەوەش پێویستی بە بوێری هەیە، ئەو مرۆڤە سوپرمانیە وەک وەحشی ناو دارستان ناو دەبات، مرۆڤەکە خەی دادماڵێت لەدرەکانی ناو مێژوو، ئەوە خاڵی کردنەوەی مرۆڤە لەستایشی درەزنانەی ناو مێژوو، ئەو خە خاڵی کردنەوەیە پڕۆسەیەکی پاکژبوونەوەیە، کە لەتراژیدیای گریکی بە "کاتاریس" ناو دەبرێت، لەم قۆناغەدا شاعیر لەڕێگەی چوونە قوڵایی دەریا هەستی پە دەکات، ئەو وەناکردنە زمانیە درککردنە بەشتی خەون، بەیە ئەوە ترسە لەتەنیایی، لەساتی ڕەیشتنی ئاو و گوێ بە ئاسمان.

سوبحی درکی ئەوە دەکات، زمان بەرەو قوڵایی شاری خەونەکان، شارە ئەلتەرناتیڤە ئۆفاتونیەکەی بردووە، بەیە دەزینەوەی ئەو شوێنە نوێیە زادەی پێوەندیەکی شیعری و ئازادی زمانە،، ئەوەش وای

کـــردووە شـتـــی و ئـــازادی ببنە ئەو دوو چەمکەی وەک کـــوژراو دەیانبینەت، ئەوەش وابەستەی ئەو ترس و گومانەیە کە کەی تەکستەکە بەر نادات.
ئـازادی کە بەدەستی کەمەگـا دەکـوژرێت، دەبینیـن مردووەکـان و بکوژەکان و جەللادەکان و پیاوە دەستەقەکان وەنەی لەتەکدا دەگرن، ئەو لەژیکە تەکستەکە بەرەو ئازادی زمان دەبات، لەشوێنکی تایبەت دیلی ناکات، ئەوەش وابەستەی تێگەیشتن نیە لەدنیای شاعیر، بەڵکو ئەوەی ئیشکردنەوە و گەڕانی زمانە بەناو ئازادی، کە هەندکی ناکۆتای پێ بەخشیووە.

ئەوەش وادەکات شوناسی بوون بە پەیوەندیەکان و زەمەن و چەمکەکان ببەخشێت، لەڕەدا زمان لەبەردەم (یاخیبوون) لەگەمەیەکی زمانەوانی ووشەدا، بـوون لەیـاخی دەسـنەتەوە، وەک ئامـادەبوویەکی سـەربەخـۆ سـێری دەکات، ئەوە پاشگری بوون نیە، شوناس بەیاخی دەبەخشیت، بەڵکو ئەوە کەی ئەو قەهرەیە ئەوی تیا غەمبار کردووە بە هەوانینە دەریا، دەستکاری ناو ماڵ دەکات.. دەیەوێت ئەو سیستەمە تەکبدات، دەکەوێتە دووبیانی " یان خەی بکوژە یان خەڵك"
ئەوە ئەو نـازەمـنیـتەی زمـانە بە پەیوەنـدیەکان لەشوێنـدا، بەیە ئەوە ئاخاوتن نیە دەبێتە خولقێنەری زمان، بەڵکو بونیادی زمان خەیاتی، ئاخاوتنیش تەنیا لقێکی ئەو زمانەیە، وەک لەدەرکەوتنی پەپولەیەکی لاە کە دەبێت زمانی نەبێت، بەڵام ئەو ئاخاوتنی نیە نەک زمان، بەیە لەڕگەی باڵکانیەوە قسەدەکات، ئەو لەژیکە شیعریە، پەیوەندی نەوان پەپولە و گوڵە، پەیوەندیەک وابەستەی عیشقێکی ئازەلیە، گـوە ئەو نهێنیە تـەدگات، ئەوە عـاشقە سەرمەسـتەکانن دەتوانن لەنهێنی ئەویتری دەست تێبگەن، لەڕەدا ئەوە زمانە عیشق چە ناکـاتەوە لەنـاو پەیوەنـدی مرۆیـی، ئەو دیـدە هەحیە بە جـوانی وابەستەی شوێنە نوێیەکەی شاعیرە.

بەمەژووکردن شتێک نیە بە شاعیرێک لەو شوێنە نوێیە گرنگی هەبێت، بەڵکو کاتێک درەختەکان دەبن بە بەرد، ئەوا گومانەکان لەو کاتەدا کەتایان دێت، ئەو دەمەی دەبینین، پیریش دێت، کەچی دەی خەی لەسەر چیمەنێکی سەوز دەبینێت، "دەڵك به گەشت و خوێنکی تازەوه/ گەرم گەرم لەدەدا.. دەم نەبووبوو به بەرد"
ئەو دنیاییە لەکەتاییدا گومان تەواو دەکات، تەواو بوونی گومان، پەسێیەک نیە بە بەردەوامی، بەڵکو دنیاییە بە کەتایی ژیان، جەستە پەکی دەکەوێت، لەشارە نوێیەکەدا، دەبێت بە درەختێکی بەردین، ئەوە دەڵ بە خوێنکی تازەوە، بەهەمان تواناو وزەی جوانی

لە دەداتەوە، بەیە هاوار بە گوێی پەژموردە دەکات تاوەکو لەگەڵ خەیدا بیبات بە ئاسمان، ئەو شاعیرەک نیە ببەت بە بەردو پەیکەرەکەی لەو شارە دژە ئەفاتونیە دابنەین، ئەو داوایەکە لە گوە کە دەچەتە ئاسمان بە لای خودا، ئەویش لەگەڵ خەی بەرەت، ئەو ەیشتنە لەسەفەرەکی مەسیحانە دەچەت، لەگەڵ کەتایی تەکستە شیعریەکە دەرگا لەخوەندنەوەیەکی نوە دەکاتەوە، خوەندنەوەیەک لەتوانای فەین بەت لەشیوەی مەسیح بە ئاسمان.

، ئەو لەردا ئەو شوناسە شاعیریەتەی تیا دەردەکەوەت، کە لەپەناو نووسین شیعر نانووسەت، بەقەد ئەوەی ەامان لەسرووشت وپەیوەندیە بەراییەکانی سروشت، شوەنەکی زمانەوانیە بە گەانەوەی مرەڤ، چونکە ئەوانەی نیشتەمان لەژەر ناوی سەروەری دەکەنە ناوەکی لەخەبایی بە مانایەکی قەەو، ئەو چەندە وەرانکردنی نیشتیمانە ، هەندەش بوون دەکەن بە دیوار، بەدیوارکردنی بوون، گەانەوەیە بە ناو سرووشت.
لەردا ئامادەبوون لەشوەن بونیادە جوگرافیەکەی واقیعە و بونیادە زمانەوانیەکەی خەیاە لەەگەی زمانی شیعریەو، تیایدا شاعیر لەودیو مانای دیوار بەناو مانا خەیاەیەکەی دەگەەت، دەزینەوەی دیوارەکی ەوونە، کە نەچەتەو سەر مەژووی قوربانی و ماناکانی پیرەزیی بە نیشتیمان.

کەتایی خەون، مەرگی ئاگایی ئەمەیە لەناو بونیادە واقعیەکەیدا، لەو کاتەدا نائاگایی زمان بونیادە خەیاەیەکەمانە، ئەو دنیای شاعیریانەیە، کە لەواقیع و ئاگایی جیا دەبەتەو، هەموو خەون و ئازادیەکانی بە ناو بونیادە جوگرافیەکەی شتەک نیە جگە لەشەتی، لەردا شەتی گەر پلەیەک بەت لەودیوی عەقەوە، ئەوا شاعیرەکەی ئەمە لەدەرەوەی ئاگایی عەقەوە خەون دەبینەت، بە جەهەشتنی شوەن، بەهیچ جەرەک ئەو هەستکردنی سوبحی نەبووە بە مردنی خود، بەقەد ئەوەی ئینتیمای شاعیریانە بووە بە نائاگایی زمان، کەچوونە نەو دەی زەمین هەستی ئیمبراتەریەت بوونە، گەانەوەی ناو سەرتایەکی شتراوسیانەیە بە کەمەگا سەرتاییەکان، بە بوونە وەحشیەکی غەمبار و دەگمەن.
بەزاربوون لەتەمەن.. بە مانایی خودی ژیان نیە، بەکو شەواندنی خەونی ژیانە، زمان لەو گوزارشتە گەانەوەیە بە دنیای منالی، لەەگەی گەمەکردن بە گەا کەنەکان، دیارە ئەو ئاماژەیە پەیوەندی شاعیرە بە زەمەنەکی دەرین، کە مەژووی هاوەیەتی ئەوی تیا دەست پەدەکات، ئەو ساتی هاوبەشی ژیان و مردنی شاعیر و سرووشتە.

سوبحی وەک شاعیرانی سرووشت دیدی خەی لەم تەکستە بە سرووشت

دەکاتەوە، ئاگر گران شاعیرێک بێت لەناگای پایز و قەسیدەکەیدا بکەوێتە ستایش کردنی سرووشت، ئەو سرووشتە بە شێرکە بکەس بەهای تراژیدیای نێتەوە لەقەسیدەی "دەربەندی پەپوولە" بکوژرێت، ئەوا سرووشت بە ئازاد سوبحی ئارامترین شونێ کە هەموو سالێک ئاهەنگی یادی لەدایکبوونی بە دەگەن، ئەو وایکردووە درەختەکان بەهاوڕێی خای بزانێت.
ئەو نامەکی گرینەکی نیو ژیان بوو، دڵاندنی چەمکی هاوڕێیەتی، گەیوەیەتی بە درەختەکی شەرمن، ئەوش سەرەتای هەستەکی نەو سرووشتە، کاتێک بینیویەتی هاوڕێیەتی درەختەکان گەورەی دەکەن و منالی پە دەبەخشنەوە، بەڵام دەزانێت منااڵکی پیرە، کە خای ناوی دەبات بە منداڵیکی هەشت نە سااڵنی سەرو ڕەش سپی.
لەشیعری نوێی ئەمەدا بەتایبەت بەدوای ئەزموونی شێرکە گەانەوە بە سرووشت لەمانا گەانیەکە دەرنەچووە، کە مانایەکی ستایش ئامێز بووە، وەک چۆن مانا شێرکەییەکە لەدەست دانی بەهاو جوانی سرووشت بووە، سروشت وەک کوژراوەک دەرکەوتووە.

پەیوەندی شاعیرو سروشت، پەیوەندی زمان ودارستانە، کە بەشداری لەپەسەیەکی دەنادەنی یەکتری دەکەن، تا ئاستی ئەوەی دەفتەری یادگاریەکانی ڕۆژکانی تیا تەمار نەکردووە، ئەوش لەبیرکردنەکە، دەشێت لەبیرکردنەکی ئەنقەست بێت، تاوەکو بوونی ئەو لەناو سرووشت لەدایک بێتەوە، باران گەاکان بە ناو ئەو دەفتەرە هەڵفەنێت.
گەاکان چیرەکی باران دەنووسنەوە، کە باران وشاعیر لەڕەدا بەیەکدەگەنەوە، بەهای ئەوەی تامی باران دەچێتەوە سەر فرمێسک، ئەوش گریانی هاوبەشی مرۆڤ و سرووشتە،، هەمیشە بە شاعیر وەنەی سرووشت لەگەانکاریەکی بەردەوامدایە، ئەوە دەدەنگی زمان وناجێگیربوونی دەخەکی دەروونیە کە جوانی سەراسیمەی دەکات، وەنەیەکی جێگیری پە نابەخشێت.. کە دارستان وەک شانیەک دەبینێت، شانیەک وەنە و دیمەنەکانی گوزارشت لەسرووشت بکات، ئەوە ترسە لەکەتایی ئەو پەیوەندیە، وەک نمایشەکی شانیی کەتایی بێت.
ئەو دنیا نائاگایی مرۆڤ دەکات بە درەخت، بەڵام بەر لەشاعیرە خیاڵیەکان ئاسنگەر و ئەندازیارەکان چەند سەدیەک پێشتر بیی دەچن، ئەوان کە لەئایندەوە هاتوون بەناو جیهانەکی کەن، کە کتێبی کەنە وەک دەاڵەتی مەعریفە، ئەوە ئاسنگەر و ئەندازیارەکانن کتێبە کەنەکە دەکەن بە شاری بەهەشت.

ئازاد سوبحی شارەکی دژە ئەفاتونی دروست دەکات، ئاگر ئەفاتون لەکەمارەکیدا شاعیران دەکاتە دەرەوە، ئەوا سوبحی چێتە ناو

شارکو خونی بهشت و خیالی، ئاسنگرکان لم شاردا پیشی خیان مومارس دکن، دنگی ئاسنگرکان ک " وتیان به ئاگر ئاسن ئەکەین به ئاو" دنیایی بخشینی شاعیر لشاری بهشت.
ئندازیارکان لگی نخشو خیاو بشداری لدروستکردنی بناغی شارک دکن، زادی دنیای نائاگایی، شارک وک ئندازیارکان باسی دکن پویستیان ب برد و ئاگری پیرز.

پاکیز زمینی پیوندیی شون دخوقنت، تاوکو بخونی زوتکردن و گوناهکردن لو شار دست پ نکین، ئوش پیاچوونوی بیادوریی و زمن، لگی نخشیکی شو، کوا لگیرفانی نهنی شو دریکردوو، یاری منان و نگکردنی نخش بقمی پاستیل، سرتای بونیاتی زمینی شارک لگی پاکیزییو، لردا گوربوون خونک وک یاریکی منان درکوتوو، خونک لگوربوون دستکاری خریتی دنیا دکن.

بنیاتی شارک لسر بنمای خریتو خونی منکان، بی پاکیزیی و نگ وناکردنی شاری شاعیرکان، ک پاکیزیی داگیری بکات، وک چن ئوی شاعیرکمان بدژایی قسیدک لگی دوات، پیوندیی مرڤ و سرووشت، پیوندیک لدروی سنور، بپی شریعتی خیا وناى ژیان دکات.
لردا لم شار نویدا گو و باران دوو ئاماژی وونی ناو ئو پیوندین لگ مرڤ، ، شاعیر دیوت لگ گو بچت ب ئاسمان، ئاسمان دستبرداری ئو ونی نبوو، خودا لئاسمان و گو بدنیاییو باس لو دکات، خوا گوی خشدوت، بواتای سفری ب سنور لگ گو ب ئاسمان، برهمهینانوی جوانی و چژ، ئو چژی خشنودی حی مرڤ، بی خ ووتکردنوش لگ باران و تلدان لناو چیمنکان، کاتک چلکان لسر پشتی خی دشن، چند ونیکی شیعری ئاست برزی زمان، لهمان کاتدا ونیکی فیکریی مرڤ لشاری خوندا، شاری خیا، ئو شاری سوبحی دستبرداری ئو گومان و دواوکی نابت، بوی قسی گوکی خیا، خوا گوی خشدەو.
ئازاد سوبحی شاعیری ساتی دنیایی نی، بکو شاعیری ناو ساتگوماناوی تاکخوازیکان، ئو گومان لناو امان شیعریکانی، وناى شاری خونکشی کردوو.

ئو دنیا نستیی شار خیالیکی شاعیر، خالی نی لگومان، هندی گومان بشکی سرکی ناو ئو گوتار شیعریی، لونیکی شیعری با دگات ئاستی فیکریی، بوی گومانی هی لوی

لەنێوان ئازادی وشەتی چەند مردوو کەوتوون، ئازادی و شەتی دوو دنیای خەیاڵی ئەو شارەیە، وەک دوو ئاو لەدنیابینی شیعری شاعیر دەیانبینێت، هەنگە تەنیا مەڵەوانێکی وەحشی هووت بتوانێ ئەو دوو ئاوە لەیەکتر جیا بکاتەوە، ئەو مەڵەوانە ئەو مرۆڤی ناو سرووشتە کە خەی بەرووتی بە باران دەسپێرێت، ئەوەش دەرکەوتنی مرۆڤ، وەک مرۆڤی باڵای نیتچەیی، لەو شارە ئەو مرۆڤە سوپرمانیە دەردەکەوێت.

ئازادبوون.. چەمکێکی جەستەیی هەیە، دەبێت ئازادی لەو شارە خەیاڵیەدا لەجەستەوە دەست پێبکات، ئەوەش پەیوەستی بە بوونی هەیە، ئەو مرۆڤە سوپرمانیە وەک وەحشی ناو دارستان ناو دەبات، مرۆڤێک خەی دادماڵێت لەدرەکانی ناو مەژوو، ئەوە خاڵی کردنەوەی مرۆڤ لەستایشی درەزنانەی ناو مەژوو، ئەو خە خاڵی کردنەوەیە پەیوەندیەکی پاکژبوونەوەیە، کە لەتراژیدیای گریکی بە "کاتاریس" ناو دەبرێت، لەم قەسیدە شیعریەدا شاعیر لەڕێگەی چوونە قوڵایی دەریا هەستی پە دەکات، ئەو وەناکردنە زمانیە درککردنە بەشەتی خەون، بەیە ئەوە ترسە لەتەنیایی، لەساتی هەیشتنی ئاو و گوە بە ئاسمان.

سوبحی درکی ئەوە دەکات، زمان بەرەو قوڵایی شاری خەونەکان، شارە ئەلتەرناتیفە ئەفڵاتونیەکەی بردووە، بەیە دەزینەوەی ئەو شوێنە نوێیە زادەی پەیوەندیەکی شیعری و ئازادی زمانە،، ئەوەش وای کردووە شەتی و ئازادی ببنە ئەو دوو چەمکەی وەک کوژراو دەیانبینێت، ئەوەش وابەستەی ئەو ترس و گومانەیە کە کەی تەکستەکە بەر نادات.
ئازادی کە بەدەستی کەمەڵگا دەکوژرێت، دەبینین مردووەکان و بکوژەکان و جەللادەکان و پیاوە دەڕەقەکان وەنەی لەتەکدا دەگرن، ئەو لەژیکە تەکستەکە بەرەو ئازادی زمان دەبات، لەشوێنکی تایبەت دیلی ناکات، ئەوەش وابەستەی تەگەیشتن نیە لەدنیای شاعیر، بەڵکو ئەوەی ئیشکردنەوە و گەڕانی زمانە بەناو ئازادی، کە هەندکی ناکەتای پە بەخشیووە.

ئەوەش وادەکات شوناسی بوون بە پەیوەندیەکان و زەمەن و چەمکەکان ببەخشێت، لەڕەدا زمان لەبەردەم (یاخیبوون) لەگەمەیەکی زمانەوانی ووشەدا، بوون لەیاخی دەسەنتەوە، وەک ئامادەبوویەکی سەربەخە سەیری دەکات، ئەوە پاشگری بوون نیە، شوناس بەیاخی دەبەخشیت، بەڵکو ئەوە کەی ئەو قەهرەیە ئەوی تیا غەمبار کردووە بە هوانینە دەریا، دەستکاری ناو ماە دەکات.. دەیەوێت ئەو سیستمە تەکبدات، دەکەوێتە دووبیانی " یان خەی بکوژە یان خەك"

ئەو ئەو نازمانیەتی زمانە بە پەیوەندیەکان لەشوێندا، بەیە ئەو ئاخاوتن نیە دەبەتە خولقێنەری زمان، بەڵکو بونیادی زمان خۆیەتی، ئاخاوتنیش تەنیا لقێکی ئەو زمانەیە، وەک لەدەرکەوتنی پەپولەیەکی لاڵ کە دەبەت زمانی نەبەت، بەڵام ئەو ئاخاوتنی نیە نەک زمان، بەیە لەڕگەی باڵکانیەوە قسەدەکات، ئەو لێژیکە شیعریە، پەیوەندی نێوان پەپولە و گوڵ، پەیوەندیەک وابەستەی عیشقێکی ئازەلیە، گوڵ ئەو نهێنیە تەدەگات، ئەو عاشقە سەرمەستەکانن دەتوانن لەنهێنی ئەویتری دەست تێبگەن، لەڕدا ئەو زمانە عیشق چێ ناکاتەوە لەناو پەیوەندی مرۆیی، ئەو دیدە ڕەحیە بە جوانی وابەستەی شوێنە نوێیەکەی شاعیرە.

بەمێژووکردن شتێک نیە بە شاعیرێک لەو شوێنە نوێیە گرنگی هەبەت، بەڵکو کاتێک درەختەکان دەبن بە بەرد، ئەوا گومانەکان لەو کاتەدا کەتایان دەت، ئەو دەمەی دەبینین، پیریش دەت، کەچی دەی خۆی لەسەر چیمەنێکی سەوز دەبینەت، "دەڵێ بە گەشت و خوێنکی تازەوە/ گەرم گەرم لێدەدا.. دەم نەبووبوو بە بەرد"
ئەو دنیایە لەکەتاییدا گومان تەواو دەکات، تەواو بوونی گومان، پەڕسەیەک نیە بە بەردەوامی، بەڵکو دنیایە بە کەتایی ژیان، جەستە پەکی دەکەوەت، لەشارە نوێیەکەدا، دەبەت بە درەختێکی بەردین، ئەوە دەڵێ بە خوێنکی تازەوە، بەهەمان تواناو وزەی جوانی لە دەداتەوە، بەیە هاوار بە گوێی پەژموردە دەکات تاوەکو لەگەڵ خۆیدا بیبات بە ئاسمان، ئەو شاعیرێک نیە ببەت بە بەردو پەیکەرێکەی لەو شارە دژە ئەفاتونیە دابنێین، ئەوە داوایەکە لە گوێ کە دەچێتە ئاسمان بە لای خودا، ئەویش لەگەڵ خۆی بەرەت، ئەو ڕەیشتنە لەسەفەرێکی مەسیحانە دەچەت، لەگەڵ کەتایی تێکستە شیعریەکە دەرگا لەخوێندنەوەیەکی نوێ دەکاتەوە، خوێندنەوەیەک لەتوانای فەین بەت لەشیوەی مەسیح بە ئاسمان.

سەردانەواندنی ڕۆژاوا بە...

ئیخوانیەکان بۆ؟ جیهاد محەمەد

هەر لە دوای پاشکۆ و ڕوخانی دەوڵەتە بە ناو سۆسیالیستەکانی دنیا و دروستبوونی یەکجەمسەریی پاوەری ئەمریکا و دەوڵەتە بەهێزەکانی تر لە ڕۆژاوادا، ساڵ بە ساڵ و دێ دوای دێ، ئەم هێزە یەکجەمسەریە لە ڕۆژهەڵاتی ناوین و ئاسیادا داگیرکاری ئابووریی و سیاسیی خۆی زیاتر باڵدەکێشێت بەسەر ناوچەکەدا، هەبەت لە ڕێگەی ئاو گۆشە گۆڕیەیی تەکنەلۆژیا و بڕپاکردنی جەنگی ئیخوانەکان لە ناوچەکەدا ئەم داگیرکارییەی خۆی زیاتر دەکات. ئەم زلهێزانەی ئەمریکا و ئەوروپا لە ڕێگەی خرایی ئاو هەموو پشکۆوتنە گەورەیی تەکنەلۆژیاکیانەوە توانیویانە تواو حوکمی خەیان لە ڕووی ئابووریی و کولتووریی و سیاسیی و ئەمنییەوە بسەپێنن بەسەر کەی ئاو وڵاتانەدا کە هەژارن لە بواری پشکۆوتنی زانستیی و تەکنەلۆژیادا.

لە لایەکی دیکە لە ڕێگەی بڕپاکردنی جەنگی ئیخوانیەکان و گروپە تووندڕەو و تیرۆرستەکانەوە گەورەترین هێرشیان دروست کردووە بە سەر حوکمڕانەکانی ئاو دەوڵەتانەی ناو دەبرین بە جیهانی سێیەم. ڕێگەخۆشکردن و بە دزیەوە پشتیوانیکردن لە هێزە تیرۆرستییە ئیسلامییە سیاسیەکان، بە ئاوێیە، کە بە دەوڵەتان و حوکمڕانەکانی ناوچەکە بڵێن ئەگەر ئەمە نەبین ئیخوانییەکان دەتانخۆن، بەمەش توانیویانە هەم بڕژەوەندیەکانی خەیان بپارێزن لە ناوچەکەدا هەم سامان و داهاتی ناوچەکە زیاتر بە خەیان داگیر بکەن و حوکمڕانەکانیش زیاتر لەترسی ئاو هێزە تیرۆریستیانە چەک دابدەن بەیان.
باڵادەستی شیعەگەرایی هەر لە ساڵی ١٩٧٩وە کە لە ئێراندا هاتنە سەر حوکم، یەکێک بوو لەو هۆشانەی لە حوکمڕانە سوننیەکان دەکرێت. هەروەها بە درێژدانە بەو شۆڕشگێڕیەی دەیان سەدەیە بڕپا دەکرێت و مرۆڤ و ئابووری ئەم وڵاتە ئیسلامییانەی دەرخوارد دەدرێت، بە ئاوەی هیچ جۆرە بڕژەوەندیەکی خەڵکی ناوچەکەی تیدا بێت، هەموو کەسیش ئاوە دەزانێت، کە بە لاڕێدابردنی شۆرشی خەڵکی ئێران دەستی ئەمریکای لە پشتەوە بوو.
پشتیوانیکردنی ئەمریکا لە حوکمی ئێردۆغان و ئاکپارتی، کە ئێستا بووە بە هێرشێکی گەورە لە ناوچەکەدا، ڕێگەیەکی تر بۆ دژی دیموکراتیێت و مافە دیموکراتییەکانی گەلی کورد لە ناوچەکەدا.

بە لاڕێدابردنی ئاو ڕاپەڕینانەی خەڵکی وڵاتانی عەرەبی(بەهاری

عەرەبی) و هەروەها ئەو شەڕە ماوەرانییە لە سووریدا بەرپا کراوە بە ناوی ئەپەزسیۆنی سووریاوە دژی حوکمەانە دیکتاتۆرە بەعسیەکەی ئەو وڵاتە، زیاتر چوونە خزمەتی ئیسلامی سیاسیی و تیرۆرستەکانەوە لە ناوچەکەدا، هەڵبژاردنی ڕەگەزیەکی تری ئەمریکا و ڕۆژاوا بوو بە ئاوەی هیچ جۆرە بیرکردنەوەیەک بە بە دیموکراسییکردنی دامودەزگاکانی فەرمانڕەوایی لە ناوچەکەدا نەمەنەت، چونکە هەتا ڕۆژهەڵاتی خەڵکی لە ناوچەکەدا ئارام بێت، هەتا سیستمی پەروەردە بە دیموکراسیی بکرێت، هەتا کولتووری دیموکراسیی ببێت بە ڕەگەزی ژیانی خەڵکی، خەڵک زیاتر چاوکراوە دەبێت بە پاراستنی ژیانی خۆی و دژایەتی هەرچ جۆرە داگیرکارییەکی ئابووریی و کولتووریی لە لایەن دەوڵەتە زلهێزەکانی دنیاوە.

دروستبوونی قاعیدە و داعش و ڕەگەپەدانیان بە ناوی دژایەتی شیعەگەرایی و حوکمەانە نادیموکراتەکانی ناوچەکە، ئەمیش ڕەگەزیەکی تریان بوو، کە توانیان بیخنەوە خزمەتی خۆیان و وەکیلە حوکمەانەکانیان لە ناوچەکەدا.
ئەم سیاسەتە دژوو و نا مرۆڤیانەی ئەمریکا و ڕۆژاوا گەورەترین چەکی کوشندە و لەدانەکی گەورەیە دژی هەموو هێزە دیموکراتخواز و مرۆڤدۆستەکان لە ناوچەکەدا. لە ناو ڕۆژاواشدا کە لانکەی گەورەترین پێشکەوتن و وەرچەرخانی مرۆڤایەتی بوو، گەورەترین شۆڕشی کۆمەڵایەتی و سیاسیی لەوێ بەرپا بوو، ڕێنسانس و ڕۆشنگەری لە ناوجەرگەی ئەوروپاوە سەریهەڵدا، بەڵام بەم سیاسەتە ترسنۆکانەیەی ئەمریکا و دەوڵەتانی ڕۆژاوا، یان ئاوەی پێی دەگوترێت هاوپەیمانانی ئەمریکا، گەورەترین ڕەدانیان دا لە ڕۆشنگەریی و دەرەنجامە باشکانی ڕۆشنگەریی. ئەم سیاسەتە ترسنۆکانەیە لە پەناوی چنینەوەی زیاتری سامانی وڵاتانی ناوچە هەژارەکانە.

هیزی ئیخوانیەکان کە دژی دیموکراتیەتن، دژی حوکمی خەڵکن، دەیانەوێت حکومی قورئان و خوا بسەپێنن بەسەر خەڵکدا، گەورەترین هەزیان پەیدا کردووە لەم چەند دەیەی دواییەدا، ئاویش بە هەکاری ئەو ترسنۆکیەی ئەمریکا و دەوڵەتانی ڕۆژاوا، کە هەر ئێستا لە زەربەی زەری وڵاتانی ئەوروپادا ئیخوانییەکان بە ئاشکرا دەیان نووسینگە و قوتابخانەی ئیسلامیی و مزگەوتیان دروستکردووە و تیایدا وانەی دژایەتیکردنی هەموو جۆرێک لە پێشکەوتنەکانی مرۆڤایەتی و ئازادیەکانی تیادا دەخوێندرێت. باڵادەستی ئیخوانییەکان لە ئەوروپادا، بە ناوی دیموکراتیەوە دەگوزرێت، وڵی لە ڕاستیدا ئەو موجامەلەی ئیخوانیەکانە لە لایەن دەوڵەتە چاوچنۆکەکانی

ئەوروپاوە، بە ئەوەی هەم دەستنەوەشەنن لە بەرژەوەندیەکانیان لە ناوچەکەدا، هەمیش بە هەزیان بکەن بە ئەوەی زیاتر و زیاتر حوکمەانە دیکتاتەر و تەتالیتارەکانی ناوچکە بخەنە ژەر دەسەاتی خەیانەوە و بتوانن لەم ەگەیەوە گەورەترین سامانی ئەم وەاتانە ببەن بە خەیان. رەژاوا، بەم سیاسەتە ئابووریە چاونەکییەی، لەدانەکی گەورە دەدات لە کولتوورە ەسەنەکەی خەی، بەام زیاتر ئەم لەدانە کولتووریەی خەی کە کولتووری دیموکراسییە، لەدانە لە دیموکراسیی لە هەموو جیهاندا و بە تایبەتی لە هەزە دیموکراسییەکانی ناو کەمەگە دواکەوتووەکاندا.

ەمانی ئەژدەر ... نووسینی عەبدوەا سەاج

ناوی کتەب : ئەژدەر
بابەت : ەمان
نووسەر : عەبدوەا سەاج
پیتچنین : کاوە حوسەن
هەچن : ئەدیب نادر
نەخشەسازی ناوەرەك و بەرگ : شاخەوان جەعفەر
تیراژ : 500 دانە
چاپ : چاپی یەکەم – چاپخانەی ەشنبیری- هەولەر/ 2019
نرخ : 3000 دینار

بە خوەندنەوەی ئەم کتەبە کلیکی ئەربکەن .....

تەلار سازی و هەندە لەزیندەخەونەکانی ... نەژاد عەزیز سورمە

بە خوەندنەوەی ئەم کتەبە کلیکی ئەربکەن .....

ژنەك لە چە نەرگز ... نووسینی: فەرمان ساەح

ناوی کتەب: ژنەك لە چە نەرگز
بابەت: شیعر
نووسینی: فەرمان ساەح
هەچن: م. باوەکر
دیزاین: دەراو خەلیل
چاپ: یەکەم/ 2

بە خوەندنەوەی ئەم کتەبە کلیکی ئەربکەن .....

خ□ونمـــان ب□ زســـتان دی … و: ن□ژاد ع□زیز سورم□

شیعر ل□ ئ□د□بی ب□گا ن□و□ ….

[ب□ خو□ندن□و□ی ئ□م کت□ب□ کلیکی ئ□ر□بک□ن …..]

□□ژەن … س□باح □□نجد□ر

ئاشنای هەموو پیتەکانی ه□مای چاوبووم
د□م گەل□ك ئارامە و هەستەکانم کەوتوونەتە خەوبینین
پشوویەك بە ئەسپەکەم دەدەم و ئەو شادییە دەدرەوش□نمەوە
فرم□سکی بە تاسە گەیشتن بە □وومەتەکانمەوە ببینن
بەهیوام □□ژ□ك لە زەنگ و دەفی فرم□سکەکانمدا
من لە خودادا و خودا لەمندا شە□ بکەین
سوپەری بەرگری بشک□ و یەك یەکمان شەهید بکەین
باوەش□نە حەسیرەکەم لەسەر بەرد□کی بەهرەمەند دادەن□م

گۆزەیەك شەرابی قەرد وەردەگرمەوە
دەستنوێژ دەشۆم و ڕۆژووی پێ دەشکێنم
خەیاڵم بێ هەموو شوێنێك دەڕوا
لە هەموو شوێنکیش دێتەوە
ئاهەنگ بێ ئەو گۆرانە دەگۆڕم بەهار پشکووتنی دواخستوون
هێزی پشکووتنیش مەوانی وەختێ
جارێکی تر دەردەکەوم و بەرهەوا دەکەومەوە
من بەناو دەسزییەك کە هەمە تێدەپەڕم و دەچمە دیدەنی
ئەمیش بەناو منداڵێتەوە و دیارییەکانی دەبەخشێ
شەو و ڕۆژ لە جوانی بەدی هاتووە و بەدەستیدەهێنین

ئاداری 2019 هەولێر

خودا

ڕێبوارێکی خومار و بەختیارم لە شەقامی تێدا
هەموو شتێکم لەبیرکردووە
تەنیا بیر لە تۆ دەکەمەوە
لێت ناترسم
خۆشم دەوێی
مەیەکم ناسی و خواردمەوە
واتای تاهەتایی دامێ
تاهەتاییش تەواوی هەقیقەت نییە و نەناسراوم پێ ناناسێنێ

ئاداری 2019 هەولێر

پشکێی خەون ... ستار ئەحمەد

ئێستا لەکۆشی خەونا خەونا دانیشتووم
بای چاوەڕوانی بێ لای تێم دێنێ
هەناسەی تاسەت دەمخاتە سەما
خێزگەی ژوانت باڵم دەوێنێ
.....
ئاسمانی جوانیت شەق دەکەم وەك مەل

لەنسی باڵای عەشقتا دەسرەوم
کاتێك ئاگایی وشیارم دەکا
دەبینم کوشتەی ئازارو خەوم
.....
شەماڵێك لەلای تۆوە هەڵبکا
یادی ئەوینت دەمکاتە پشکێ
سەر لەنوێ گڵێك ناخم دادەگرێ
فرمێسك دەژێنم بۆ دووریەکەی تۆ
.....
شەو ئارام ناگرم ڕۆژیش دەسووتێم
لەپرسەی خەما دەست لەسەر سینەم
بەهیوام ڕۆژێك ئاوێزان یەك بین
وەرە بتخەمە سەر پێووو دیدەم
.....
لەدووری تۆیە عومرم ژاکاوە
وەردی سەر زارو بەستەی هەناومی
ڕەگەی مەینەتم ئەشکەنجەو ژانە
وزەی ژیان و مانگ و هەتاومی
.....
نەکەی کەسپی ژین بەچەکتا بێنێ
لەعەشق و جوانیت بمکەیتە دەرێ
گوێ لەباخچەدا بشنێتەوە
کە وەك باخەوان نازی هەڵدەگرێ
.....
کەس وەك من نرخی تۆی لەلا نییە
بەپاکی و وەفا عومرت ناپێوێ
بۆچی نازانی دڵسۆزی راستیم
تەنها دڵخۆشی و بەرزی تۆم دەوێ
.....

ستار ئەحمەد

پەناوکەت بناسە … میهران ئەنوەر

برادەرە ژنگاویيەکان
نامانکوژن،
ئەوی دەمانکوژێ،
ئەحی برا ئەماسکانن
ژنکان نامانکوژن،
ئەوانەی ژنمان بە دەدەزنەوە
دەمانکوژن
هەرگیز پیاوێک جورئەتی نییە بمانکوژێ،
ئەوانە نەبێ کە لە پیاوەتی کەوتوون
باڵای عامووە جوانترە لە باڵای ژن،
عەقڵی پیاو لە جگەلە دەچێ
ووخساری ژنیش لە پەنجەی ئەو کرێکارە دەچێ
کە لە پەناوکەی هاتووەتە دەر،
دایکم بە تەنیا بە دایک هاتە بوون
خوداش لە برسیەتی.
پەناوکانمان ڕەگای جەهەننەمان نیشاندەدن،
بنی پەناوکانیشمان فڕی ڕەیشتنمان دەکەن
پێنەدەزێک لە جیاتی خودا بزمارەژمان دەکات،
ئاگرێک فڕی میهرەبانیمان دەکات
بەهەشتیش پڕ لەو کەسانەی،
کە قوماریيان لەسەر دەزخ کردووە

میهران ئەنوەر